

ЛІТЕРАТУРА

1. Стецюк К. В. Теоретичні засади деонтологічного підходу до формування екологічної культури майбутніх фахівців. *Народна освіта*. 2019. №1(19). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=947
2. Шпак В. П. Деонтологічний підхід як методологічне підґрунтя науково-педагогічних досліджень у системі медичної освіти. *Вісник Черкаського університету*, 2017. № 13-14. С. 150-158. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/2262/2338>

УДК 378 : 37.06

Наталія Яблонська

*к. філол. н., викладач кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності
Західноукраїнського національного університету (Тернопіль)*

Володимир Ковалівський

*здобувач 2 курсу магістратури,
спеціальність «Професійна освіта.*

*Інформаційне забезпечення та електронне урядування»,
Західноукраїнський національний університет (Тернопіль)*

ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

З метою актуалізації структурних компонентів професійно вагомих цінностей педагога необхідно враховувати вплив на освітній процес історично сформованих факторів, характерних для системи підвищення кваліфікації працівників системи освіти.

Досвід розвитку системи підвищення кваліфікації дозволив істотно збагатити фактори, що впливають на розвиток професійно значущих педагогічних цінностей:

- організація цілеспрямованого освітнього процесу;
- освітня розвиваюче середовище;
- безперервне педагогічну освіту.

Фактор організації цілеспрямованого освітнього процесу включає своєчасну підготовку програми підвищення кваліфікації; формування груп слухачів курсів з урахуванням заявлених професійних ускладнень; вибір форми організації підвищення кваліфікації, складання розкладу, анкетування педагогів.

Аналіз професійних ускладнень слухачів курсів дозволяє викладачам кафедр створити на заняттях навчальні ситуації актуалізації професійних запитів та

дефіциту професійних знань, що зумовлюють наявний запит. Рішення навчальних ситуацій допомагає слухачеві курсів зрозуміти: чи співпадає професійний запит, який він заявляє з істинним професійним утрудненням, яке він фактично, як правило, не усвідомлює. Успішність підвищення кваліфікації багато в чому залежить від того, наскільки точно визначено професійні труднощі, неконгруентні професійно значущим цінностям і адаптувати до них процес навчання.

Індивідуальні особливості професіоналізму конкретного педагога, професійні труднощі повністю розкривають його професійно значущі цінності. Система підвищення кваліфікації, на відміну від інших систем освіти, може здійснювати реалізацію навчальних програм додаткової професійної освіти, спрямованих на вирішення педагогічних труднощів практичної роботи і розвиток професійно значущих цінностей вчителів.

Реалізація педагогом освітніх орієнтирів узгоджується з побудовою так званого «індивідуального освітнього маршруту», проблема побудови якого активно вивчається в педагогіці протягом останніх років. Розгляд процесу підвищення кваліфікації педагогів з використанням індивідуальних освітніх маршрутів дає можливість співвідносити процес професійного вдосконалення учнів з:

- цінностями, цільовими орієнтирами, установками педагогів;
- визначенням потенційних можливостей побудови свого професійного шляху;
- визначенням змістовного наповнення реалізації маршруту;
- здійсненню процесу взаємодії викладачів і учнів в процесі педагогічного супроводу підвищення кваліфікації.

Тенденція створення педагогом індивідуального освітнього маршруту на основі особистісних цільових орієнтирів в системі підвищення кваліфікації характеризується стійкістю і сутнісним різноманіттям. Аналіз практики підвищення кваліфікації працівників освіти дає підставу говорити про перспективність використання в практиці роботи індивідуальних освітніх маршрутів педагогів, оскільки їх реалізація зачіпає особистісні та цільові орієнтири, що визначають ставлення до педагогічної діяльності, можливості професійного розвитку та вдосконалення.

Розуміння індивідуального освітнього маршруту педагога як такого, що визначає його власний спосіб професійного вдосконалення, дозволяє реалізувати освітні програми підвищення кваліфікації на основі їх варіативного змістовного наповнення. Також це дозволяє здійснювати моніторинг педагогічної результативності даного процесу і супровід педагога відповідно до отриманих діагностичними результатами. У даній ситуації індивідуальний освітній маршрут

реалізується в рамках конкретної освітньої програми, але спрямовується і контролюється нею.

Спрямованість системи підвищення кваліфікації педагогів на використання в практиці роботи індивідуальних освітніх маршрутів, які передбачають визначення потенційних можливостей побудови свого професійного шляху, розвиток внутрішнього потенціалу і можливостей саморозвитку педагогів, формування рефлексивності, професійної гнучкості, педагогічних цінностей дозволяє говорити про необхідність проектування освітнього маршруту.

Система підвищення кваліфікації сьогодні функціонує в якісно іншій ситуації, і це вимагає принципових змін її структури і цільових орієнтирів, змістовної спрямованості програм курсової підготовки. У процесі здійснення перетворень трансформуються цільові і змістовні орієнтири підвищення кваліфікації, технології організації освітнього процесу. Крім того, змінам піддаються і принципові позиції, які є фундаментом підвищення кваліфікації.

Основним завданням стає розвиток професіоналізму та активності педагога в професійній діяльності. Задіяні сьогодні в процесі підвищення кваліфікації інноваційні технології створюють умови для здобуття психологічної, професійної, особистісної стійкості в професії і побудови лінії професійного вдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Камінська І. П. Психологічні особливості формування деонтологічної культури майбутніх медиків засобами іноземної мови: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук: 19.00.07 / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2015. 22 с.
2. Черній А. Професійний розвиток педагога: досвід, співпраця, пріоритети на шляху до нової української школи. *Післядипломна освіта в Україні*. грудень 2018 р. URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/pislya_dyplom_osvina/2_2018/%D0%9F%D0%9E_2_2018_%D0%A7%D0%95%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%99.pdf
3. Мірошник С.І. Професійний розвиток педагога: сучасні підходи. *Народна освіта*. 2016. №2(29). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4133